

Ontvangen: 28 mei 2024

2024-015++dt

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Christelijke hogeschool Ede
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 80
6710 BB EDE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
45989731

Bijlagen
1

Datum 28 mei 2024
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-bacheloropleiding Speltherapie

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht bestuur,

Met de brief van 14 maart 2024, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 15 maart 2024, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-bacheloropleiding Speltherapie als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeente Ede.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 mei 2024, kenmerk 2024-015, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluiten

Bekostigingsbesluit

Gelet op het bovengenoemde advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-bacheloropleiding als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeente Ede. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant.

Besluit Rio-indeling

Daarnaast heb ik besloten dat de hbo-bacheloropleiding Speltherapie, conform het advies van de CDHO, in de Registratie instellingen en opleidingen (Rio, voorheen Croho) wordt ingedeeld in het onderdeel Gezondheidszorg.

Besluit registratie ISCED-rubriek

Tevens heb ik besloten de hbo-bacheloropleiding Speltherapie, conform het advies van de CDHO, te laten registreren in de ISCED-rubriek creatieve therapie (31303).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2, eerste lid van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Onze referentie
45989731

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan zowel het behoefte- als het ruimtecriterium.¹ Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het, als bijlage bij dit besluit meegestuurde, advies van de CDHO.

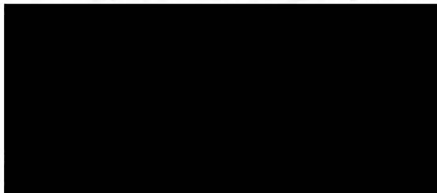
Procedure Registratie instellingen en opleidingen (Rio)²

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in de Registratie instellingen en opleidingen. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van aCroho³ van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

¹ Artikel 6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023.

² Sinds 2023 vervangt Rio het Croho.

³ aCROHO wordt op termijn vervangen door LEO.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Postadres CDHO
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres CDHO
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Onderwerp	Kenmerk CDHO	Kenmerk aanvrager
Nieuwe opleiding Christelijke Hogeschool Ede Deeltijd hbo bachelor Speltherapie Ede	2024-015	24.024
		Datum 13 mei 2024

Geachte heer Dijkgraaf,

Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) over het voornemen van de Christelijke Hogeschool Ede om de nieuwe hbo bachelor Speltherapie als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeente Ede (brief van 14 maart 2024 met kenmerk 24.024). De commissie heeft de aankondiging van deze aanvraag op 30 maart jongstleden gepubliceerd op haar website (A24-003). De commissie heeft het dossier voor deze aanvraag op 15 maart ontvangen. Op 18 april is de behandeling van de aanvraag opgeschort en is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de ontbrekende informatie te leveren. Op 8 mei is de aanvulling ontvangen en is de aanvraag weer door de commissie in behandeling genomen.

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Verder heeft de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 van 28 april 2023, voorts te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om *positief* te besluiten op het verzoek van de Christelijke Hogeschool Ede om de hbo bachelor Speltherapie als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeente Ede. De commissie adviseert u daarbij deze toestemming met toepassing van artikel 6.2 lid 3 van de WHW te beperken tot de deeltijdvariant.

De commissie adviseert u daarnaast om deze opleiding in het RIO in te delen in het onderdeel 'Gezondheidszorg'. Verder adviseert de commissie om de opleiding te laten registreren in de ISCED-rubriek 'creatieve therapie (31303)'.

1. Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Speltherapie in de gemeente Ede verzorgen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor van 240 studiepunten die de aanvrager in deeltijdvorm wil aanbieden. De aanvrager wil de opleiding in het RIO-onderdeel 'Gezondheidszorg' laten opnemen. De aanvrager heeft geen voorstel gedaan wat betreft de indeling in een ISCED-rubriek.

De Christelijke Hogeschool Ede beschikt reeds over een deeltijdmaster Speltherapie. Met de voorgenomen bacheloropleiding Speltherapie beoogt aanvrager een doorlopende leerlijn in te richten. De voorgenomen bachelor is gericht op speltheorie en spel als therapievorm voor kinderen. De opleiding bestaat inhoudelijk uit de volgende acht modules: (1) Professionele identiteit, (2) Relatie en begeleiden (ontwikkelen therapeutische vaardigheden), (3) Werken met systemen (met name gericht op de ouders van de cliënt), (4) Professioneel en multidisciplinair samenwerken, (5) Vrije keuzeruimte, (6) Interprofessioneel samenwerken, (7) Innovatie en valorisatie (professioneel leiderschap en projectmatig werken) en (8) een afstudeeronderzoek.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een havo- of vwo-diploma en voor mbo-4 gediplomeerden. Studenten dienen gedurende de opleiding te beschikken over een relevante praktijkleeromgeving. De opleiding is gericht op professionals die een mbo-opleiding in het sociaal agogische of educatieve domein hebben afgerond en die zich willen doorontwikkelen tot speltherapeut.

Speltherapeuten zijn blijkens het dossier veelal werkzaam in de jeugdhulpverlening, de gezondheidszorg, instellingen voor mensen met een beperking en in het speciaal onderwijs.

2. Analyse verwant aanbod

De aanvrager is van mening dat geen enkele opleiding sterk verwant is aan de hbo bachelor Speltherapie.

De aanvrager acht de volgende hbo bacheloropleidingen "aanverwant" aan de voorgenomen opleiding:

1. Vaktherapie (aangeboden door vijf instellingen¹)
2. Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie (aangeboden door één instelling)
3. Muziektherapie (aangeboden door één instelling)

De aanvrager geeft verder aan dat zij de volgende onbekostigde hbo bacheloropleidingen "aanverwant" acht aan de voorgenomen opleiding:

1. Toegepaste Psychologie (aangeboden door één RPHO)
2. Opleiding tot Psychomotorisch Kindertherapeut (aangeboden door één RPHO)

¹ Waar de commissie spreekt over "instelling", wordt "bekostigde instelling" bedoeld.

De commissie begrijpt de term “aanverwant” als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte term “zijdelings verwant”.

De commissie is van mening dat de door de aanvrager genoemde hbo bachelor Vaktherapie (aangeboden door vijf instellingen) sterk verwant is aan de voorgenomen opleiding omdat deze opleiding een grotendeels vergelijkbare instroomdoelgroep kent, grotendeels vergelijkbare vakken en thema’s behandelt en studenten voor vergelijkbare beroepen opleidt.

De commissie acht de volgende door de aanvrager genoemde hbo bacheloropleidingen zijdelings verwant aan de voorgenomen opleiding:

1. Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie (aangeboden door één instelling)
2. Muziektherapie (aangeboden door één instelling)

De commissie acht deze opleidingen zijdelings verwant omdat zij wat betreft de inhoud ten dele overlappen met de voorgenomen opleiding, dezelfde instroomdoelgroep bedienen en studenten ten dele voor dezelfde arbeidsmarkt opleiden.

De commissie acht in dit geval de door de aanvrager genoemde onbekostigde opleidingen onvoldoende verwant omdat deze niet onder vergelijkbare condities worden aangeboden.

De instroom in verwante bekostigde opleidingen schommelde de afgelopen vijf jaar rond de 750 studenten (zie Bijlage 1).

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek uitgevoerd door Hobéon. De aanvrager verwacht dat jaarlijks 30 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

3. Beoordeling criterium a

De commissie betreft ambtshalve de arbeidsmarktprognoses in het AIS van het ROA².

De aanvrager beschouwt het opleidingstype bachelor psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen als meest relevant voor de voorgenomen hbo bachelor Speltherapie.

De commissie acht met de aanvrager het opleidingstype bachelor psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen ten dele relevant, omdat in dit opleidingstype de sterk verwante hbo bachelor Vaktherapie is opgenomen naast een groot aantal niet of nauwelijks verwante opleidingen. ROA typeert de vooruitzichten in 2028 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als slecht en verwacht geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Bijlage 2, Tabel 1).

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in ROA’s AIS voor het opleidingstype bachelor psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen dat ten dele relevant is voor de onderhavige opleiding een negatief beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Speltherapie.

De aanvrager stelt onder verwijzing naar een enquête uit 2021 afkomstig van de Nederlandse Vereniging voor Speltherapeuten dat bijna de helft (49%) van de 35 respondenten een wachtlijst

² <https://roastatistics.shinyapps.io/AIStot2028/>

heeft. De commissie constateert dat de enquête zelf niet is bijgevoegd aan het dossier. De commissie acht de resultaten daarom niet navolgbaar en laat de resultaten van de enquête buiten beschouwing.

De aanvrager stelt voorts dat uit een factsheet³ van het UWV blijkt dat er in de jeugdzorg een tekort is aan ervaren en breed inzetbare jeugdprofessionals met een registratie in het Kwaliteitsregister Jeugd. Studenten van de beoogde opleiding kunnen zich volgens de aanvrager middels een (niet verplichte) minor in het Kwaliteitsregister Jeugd laten registreren. Daarmee speelt de opleiding volgens de aanvrager in op de behoefte van studenten die zich willen verbreden en op de geschetste tekorten aan breed inzetbare jeugdprofessionals. De voorgenomen deeltijdopleiding sluit volgens de aanvrager ook aan bij de oplossingen die in het factsheet worden voorgesteld om te tekorten tegen te gaan, waaronder het opleiden van zij-instromers via modulaire trajecten gericht op registratie-eisen jeugdzorg. De commissie constateert dat speltherapeuten als jeugdzorgprofessionals binnen de Jeugdzorg kunnen worden ingezet. Uit het factsheet blijkt dat in de jeugdzorg een tekort is aan ervaren en breed inzetbare jeugdprofessionals met een registratie in het Kwaliteitsregister Jeugd. De commissie is dan ook van oordeel dat het factsheet een indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen hbo bachelor Speltherapie.

De aanvrager heeft verder verwezen naar een arbeidsmarktonderzoek⁴ dat door Hobéon is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager. Het onderzoek bestaat uit twee deelonderzoeken. Het eerste deelonderzoek is gebaseerd op een werkveldenquête. De enquête is in oktober 2021 afgenomen onder 44 respondenten. De namen van de organisaties en de functies van de respondenten zijn opgenomen in een bijlage, alsmede de vragen die aan hen zijn gesteld. Er is tevens een selectie van citaten/antwoorden in de bijlage opgenomen, maar deze zijn niet gekoppeld aan individuele respondenten. De respondenten zijn overwegend werkzaam binnen de jeugdzorg, gehandicaptenzorg en het onderwijs. Het rapport meldt dat 75% van de respondenten invloed heeft op het aannamebeleid binnen de organisatie. Aan de respondenten is gevraagd naar de behoefte aan professionals met het geschetste profiel van de bacheloropleiding Speltherapie. Twee respondenten hebben deze vraag niet beantwoord. Circa 83% van deze 42 respondenten geeft aan dat er behoefte is aan het profiel van de beoogde bacheloropleiding.

Aan de respondenten is ook gevraagd om aan te geven hoe de behoefte aan professionals met het geschetste profiel van de bacheloropleiding Speltherapie zich zal ontwikkelen. Uit het rapport blijkt dat 64% van de respondenten verwacht dat de behoefte aan professionals met het profiel van de bacheloropleiding Speltherapie op middellange termijn (van twee tot vijf jaar) gerekend vanaf 2021 gelijk zal blijven en 36% verwacht dat de behoefte op de middellange termijn zal stijgen. De 42 respondenten hebben ook aangegeven hoeveel afgestudeerden van de beoogde bacheloropleiding zij de komende jaren willen aannemen. Hierbij is specifiek gevraagd hoeveel afgestudeerden de organisatie - bij benadering- wil aannemen in de komende vijf jaar gerekend vanaf 2021. De mogelijke antwoorden zijn geclusterd in: '0', '1', '2', '3 tot 5', '6 t/m 10', '11 t/m 20', '21 t/m 50' en 'niet van toepassing'. Deze gegevens heeft Hobéon vervolgens vertaald in twee scenario's. In het scenario 'minimaal' zien de respondenten een stijging van de vraag naar afgestudeerden van 22 in 2022 naar 30 in 2026. In het scenario 'maximaal' zien de respondenten een stijging van de vraag naar afgestudeerden van 24 in 2022 naar 30 in 2026. Ook is gevraagd of er vanuit de eigen

³ 'Factsheet arbeidsmarkt Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang' (UWV 2020, p. 2)

⁴ 'Arbeidsmarktonderzoek Bacheloropleiding Speltherapie Rapportage' (Hobéon 2021)

organisatie behoefte is om medewerkers middels de voorgenomen opleiding op te scholen. 10% van de respondenten geeft aan dat er interesse is, 46% geeft aan dat er geen interesse is en 44% weet het niet. De interesse is volgens de respondenten in totaal ongeveer 14 medewerkers die jaarlijks met de opleiding zouden willen starten. Op basis van deze uitkomsten stelt Hobéon vast dat er een (behoorlijke) arbeidsmarkt vraag is voor de beoogde opleiding Speltherapie. De commissie acht het onderzoek valide, navolgbaar en grotendeels relevant. De relevantie wordt in de ogen van de commissie beperkt doordat 25% van de respondenten geen invloed heeft op het aannamebeleid van de eigen organisatie. Dit inachtnemend concludeert de commissie dat het arbeidsmarktonderzoek een geringe arbeidsmarktbehoefte, die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte, aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding aannemelijk maakt.

Tevens is gevraagd of er een kwalitatieve behoefte is vanuit het werkveld aan afgestudeerden van de voorgenomen bachelor. De geënquêteerden herkennen volgens Hobéon het opleidingsprogramma, benadrukken de relevantie daarvan en willen hun medewerkers stimuleren om deze opleiding te gaan volgen. De commissie constateert dat het kwalitatieve deel van de enquête blijkt geeft van een kwalitatieve behoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding.

Daarnaast heeft Hobéon op 14 en 15 september 2021 een tweetal online groeps gesprekken georganiseerd met dertien vertegenwoordigers uit het werkveld waarvan twee deelnemers ook hebben deelgenomen aan voornoemde werkgeversenquête. Hobéon heeft de antwoorden van deze twee deelnemers niet meegenomen in de resultaten. De gespreksverslagen zijn bij het dossier gevoegd alsmede de namen, functies en organisaties van de deelnemers. De commissie constateert dat de betrokken werkveldpartijen relevant zijn en zicht hebben op de inhoudelijke ontwikkelingen in het werkveld. Uit de verslagen van de groeps gesprekken blijkt dat de gespreksdeelnemers het opleidingsprogramma herkennen en de relevantie daarvan benadrukken. Daarnaast signaleren de deelnemers een toenemende vraag naar speltherapeuten. Zo wordt speltherapie steeds meer door gemeenten preventief ingezet bij gezinnen met echtscheidingsproblematiek. Voorts geven de deelnemers aan dat speltherapeuten nieuwe rollen zouden kunnen vervullen op het terrein van rouw- en traumaverwerking en slaap- of zindelijkheidsproblemen. De commissie is van oordeel dat de uitkomsten van de groeps gesprekken blijken geven van ontwikkelingen die maken dat in de toekomst naar verwachting meer behoefte zal zijn aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Speltherapie en daarmee blijken geven van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte.

De aanvrager heeft verder verwezen naar een drietal adhesieverklaringen afkomstig van relevante organisaties. De adhesieverklaringen zijn in september 2021 afgegeven en ondertekend door personen die een gezaghebbende uitspraak kunnen doen over het belang van speltherapie. Speltherapie heeft volgens de verklaringen een meerwaarde voor mensen in de gehandicaptenzorg en jeugdzorg en is een waardevolle aanvulling bij hulpvragen van (zorg)professionals om gedragsproblematiek te kunnen duiden en ondersteunen. Uit de verklaringen blijkt verder dat het ontbreken van bekostiging van de beoogde opleiding velen belemmerd heeft om de opleiding te volgen. Het opheffen van deze drempel zal er volgens de ondertekenaars van de adhesieverklaringen toe leiden dat zowel de instroom van professionals in het werkveld als de professionalisering van speltherapeuten versterkt kan worden. De commissie is van mening dat de adhesieverklaringen blijken geven van een kwalitatieve ontwikkeling die de actuele arbeidsmarktbehoefte ten goede zal kunnen komen.

De aanvrager onderbouwt de kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte verder aan de hand van een aantal maatschappelijke thema's dat ten grondslag ligt aan de voorgenomen opleiding. De aanvrager heeft een groot aantal bronnen aangevoerd, waarvan de commissie er enkele per thema uitlicht.

De aanvrager verwijst allereerst naar de rol van speltherapie bij het oplossen van hechtingsproblematiek.⁵ Uit de bronnen komt naar voren dat tussen de 30 en 40 procent van alle gezonde thuiswonende kinderen en jongeren niet goed gehecht is aan de ouders. In de aangehaalde bronnen wordt verder gesteld dat psychische problemen op jonge leeftijd vaak uitmonden in psychische problemen op latere leeftijd. Volgens de aanvrager zijn afgestudeerden van de opleiding Speltherapie gespecialiseerd in het omgaan met hechtingsproblemen en het begeleiden van kinderen en hun ouders in het herstellen van het vertrouwen. Eén van de manieren die door de aanvrager wordt benoemd is ouder-kind therapie waarbij de speltherapeut vooral inzet op herstel van gezonde interactiepatronen tussen ouder en kind. De commissie constateert dat afgestudeerden van de beoogde opleiding kunnen bijdragen aan het voorkomen en oplossen van de problematiek die in de bronnen naar voren komt. De commissie is van mening dat uit de beschreven bronnen een actuele kwalitatieve ontwikkeling naar voren komt die de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding ten goede kan komen.

De aanvrager beschrijft onder verwijzing naar een aantal bronnen over echtscheidingsproblematiek⁶ dat het aantal scheidingen nog steeds toeneemt en dat de problemen als gevolg van een scheiding in de afgelopen tien jaar in ernst zijn toegenomen. Bij 20% van de kinderen die een scheiding meemaken blijven de problemen voortduren. De aanvrager beschrijft dat via gemeenten speltherapie steeds meer preventief wordt ingezet bij gezinnen met echtscheidingsproblematiek. Speltherapie richt zich zowel op de individuele hulpvraag vanuit kinderen als op het begeleiden van ouders bij het gedeelde ouderschap. De commissie constateert dat uit de aangehaalde bronnen naar voren komt dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van de problemen die gerelateerd zijn aan echtscheiding. De commissie is van mening dat uit de beschreven bronnen een actuele kwalitatieve ontwikkeling naar voren komt die de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding ten goede kan komen.

Ten slotte beschrijft de aanvrager hoe speltherapie kan worden ingezet in het speciaal c.q. passend onderwijs, de jeugdhulpverlening en voor kinderen met een (licht) verstandelijke beperking.⁷ De aanvrager beschrijft dat kinderen met een (licht) verstandelijke beperking een relatief groot risico hebben op bijvoorbeeld gedragsproblemen, psychiatrische problemen, depressiviteit, delinquentie en hechtingsproblemen. Afgestudeerden van de beoogde opleiding kunnen in het speciaal (voortgezet) onderwijs leerlingen één-op-één begeleiden en bijdragen aan het vergroten van het leervermogen van deze leerlingen. Daarnaast kunnen zij kinderen en jongeren ondersteunen bij het leren hun emoties en eventueel agressie te reguleren en ouders ondersteunen bij opvoedvragen. De

⁵ Zoals onder meer besproken in het artikel 'Cijfers over jeugd en opvoeding' (Nederlands Jeugdinstituut, 2 april 2021), de 'Kennisagenda mentale gezondheid en jeugd' (Trimbos Instituut 2021) en het 'Actieprogramma Kansrijke Start' (Ministerie van VWS 2021, p. 14-15, 19-22).

⁶ Zoals onder meer beschreven op de website van het CBS (<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/levensloop/scheiden>) en de website van het Nederlands Jeugdinstituut (<https://www.nji.nl/scheiding>).

⁷ Zoals onder meer beschreven in het boek 'De kracht van spel – waar leerkrachten en kinderen elkaar ontmoeten' (Boland *et al.* 2022) en de website van het Nederlands Jeugdinstituut (<https://www.nji.nl/cijfers/licht-verstandelijk-beperkte-jeugd> en <https://www.nji.nl/licht-verstandelijk-beperkte-jeugd-lvb/wat-werkt-bij-licht-verstandelijk-beperkte-jeugd>).

commissie is van mening dat uit de beschreven bronnen naar voren komt dat afgestudeerden van de beoogde opleiding een rol kunnen vervullen in de begeleiding van kinderen en jongeren met gedragsproblematiek en hun ouders. De commissie is van mening dat uit de beschreven bronnen een actuele kwalitatieve ontwikkeling naar voren komt die de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding ten goede kan komen.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Speltherapie.⁸ De aanvraag voldoet aan criterium a (art. 6 lid 1) van de Regeling.

4. Beoordeling criterium b

4.1 Noodzaak nieuwe opleiding

De aanvrager geeft aan dat de beoogde opleiding een specialistisch karakter heeft. Studenten van de opleiding Speltherapie worden specifiek opgeleid tot speltherapeut. De meest vergelijkbare bacheloropleiding binnen het aanbod van de CHE is volgens de aanvrager Social Work, maar deze opleiding heeft een generalistisch karakter en leidt studenten niet op tot therapeut. De aanvrager acht het derhalve niet mogelijk om de inhoud van de opleiding Speltherapie te integreren in de hbo bachelor Social Work.

De aanvrager erkent dat de (zijdelings) verwante opleidingen van andere instellingen studenten ook opleiden tot therapeut, maar stelt vast dat er geen enkele hbo bacheloropleiding specifiek opleidt tot speltherapeut. De aanvrager verwacht daarom geen of nauwelijks negatief effect op de landelijke spreiding van het aanbod.

De commissie volgt de aanvrager in de bovenstaande argumentatie en stelt vast dat de beoogde vernieuwing niet binnen de bestaande verwante opleidingen van de aanvrager zelf kan worden vormgegeven en evenmin binnen de verwante opleidingen van andere instellingen. De commissie constateert hierbij wel dat de sterk verwante hbo bachelor Vaktherapie van de Hogeschool Utrecht in Amersfoort op geringe afstand van de voorgenomen opleiding is gevestigd. Vestiging van de opleiding Speltherapie in de gemeente Ede zou de instroom in die opleiding negatief kunnen beïnvloeden. De commissie is echter van mening dat de voorgenomen opleiding geen onevenredig negatief effect zal hebben op de instroom in deze opleiding omdat deze substantieel genoeg is om enige krimp op te kunnen vangen.

⁸ De commissie heeft de volgende bronnen buiten beschouwing gelaten omdat deze verouderd zijn: het adviesrapport 'Gelijk goed van start' (SER 2016), de infographic 'De beschermende werking van de ouder-kindrelatie' (Gezondheidsraad 2018), het artikel 'A Meta-Analytic Review of Play Therapy With Emphasis on Outcome Measures' (Jensen *et al.* in *Professional Psychology: Research and Practice*, Vol. 48, No. 5', 2017), de publicatie 'Vaktherapie' (Nederlands Jeugdinstituut 2017), het rapport 'Kind en Ouders in de 21^e eeuw' (Staatscommissie Herijking Ouderschap 2016), het boek 'Van woede naar redelijkheid' (Haverkort 2015), het rapport 'Vechtende ouders, het kind in de knel - Adviesrapport over het verbeteren van de positie van kinderen in vechtscheidingen' (Kinderombudsman 2014) en het boek 'Speels Liefdevol en Vakkundig' (Singer *et al.* 2018).

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een noodzaak bestaat om de voorgenomen opleiding Speltherapie als nieuwe opleiding vorm te geven.

4.2 Aansluiting instellingsprofiel

De aanvrager stelt in haar instellingsplan⁹ dat een leven lang samen met het werkveld blijven leren en ontwikkelen één van de drie strategische opgaven vormt. Belangrijke onderdelen hiervan zijn het samen met het werkveld ontwikkelen van onderwijs, het bijdragen aan innovatie en het bijdragen aan de ontwikkeling van het werkveld. De aanvrager is van mening dat de beoogde opleiding aansluit op deze strategische opgave omdat hiermee een doorlopende leerlijn van bachelor- naar masteropleiding wordt gerealiseerd die bijdraagt aan verdere specialisatie en innovatie binnen het onderwijs en het werkveld gericht op (langdurige) zorg voor jeugdigen. De aanvrager stelt verder dat door demografische ontwikkelingen het aantal studenten bij hogescholen afneemt en is van mening dat nieuwe opleidingen noodzakelijk zijn om de studentenaantallen op peil te houden of te laten groeien. De aanvrager merkt daarnaast opdat de opleiding Speltherapie niet alleen kansen biedt op de arbeidsmarkt maar ook goed aansluit bij het bestaande aanbod en het profiel van de CHE. De aanvrager stelt verder dat de hbo bachelor Speltherapie, net als de gelijknamige master, door geen enkele andere instelling wordt aangeboden. In overleg met de Hogeschool Utrecht en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen is besloten dat deze hogescholen geen opleiding Speltherapie zullen gaan ontwikkelen omdat zij, in tegenstelling tot de aanvrager, niet beschikken over de daarvoor vereiste specifieke kennis en ervaring. De aanvrager geeft ten slotte aan dat de kracht van relaties het centrale thema van het huidige lectoraat 'Duurzame Zorg' vormt en dat het opbouwen van een therapeutische relatie tussen cliënt en therapeut een essentiële rol speelt binnen de beoogde opleiding. Het werkgebied langdurige zorg voor jeugdigen valt ook binnen dit lectoraat.

De aanvrager heeft het instellingsprofiel van de aanbieders van verwante c.q. nabijgelegen opleidingen vergeleken met het eigen instellingsprofiel. De aanvrager stelt dat in het instellingsprofiel van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen 'Voor een slimme, schone en sociale wereld van morgen' onder meer het zwaartepunt 'Fair health' is opgenomen. Binnen dit thema richt de HAN zich op het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen in de breedste zin van dit woord. Het instellingsprofiel van de Hogeschool Utrecht 'Samen voor de toekomst' heeft onder meer als zwaartepunt het thema 'Samen gezond'. Dit is met name gericht op het verkleinen van gezondheids- en welzijnsverschillen in de regio. Saxion Hogeschool heeft in het instellingsplan 'Toekomst schrijven' het zwaartepunt Gezondheid, welzijn en technologie opgenomen, dat gericht is op het in de regio ontwikkelen van toepassingen op het gebied van gezondheid en welzijn waarbij technologie een integraal onderdeel vormt van de aanpak.

De commissie is van mening dat de voorgenomen opleiding aansluit op het instellingsprofiel van de Christelijke Hogeschool Ede omdat deze een doorlopende leerlijn van bachelor- naar master Speltherapie bewerkstelligt en kan bijdragen aan kennisontwikkeling op het gebied van langdurige zorg aan jeugdigen. Daarnaast sluit de opleiding aan op het hoofdthema van het lectoraat Duurzame Zorg van de Christelijke Hogeschool Ede, de kracht van relaties. De commissie constateert verder dat de beoogde opleiding Speltherapie weliswaar ook aansluit op het algemene thema gezondheid dat in

⁹ 'Proef de Toekomst – Instellingsplan 2021-2027 CHE' (Christelijke Hogeschool Ede 2021)

de profielen van andere instellingen is opgenomen, maar dat deze hogescholen niet beschikken over specifieke kennis en expertise op het gebied van speltherapie.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat de voorgenomen opleiding Speltherapie aansluit op het instellingsprofiel.

4.3 Conclusies commissie

Op grond van het bovenstaande constateert de commissie dat de aanvrager heeft aangetoond dat de aanvraag voldoet aan criterium b (art. 6 lid 1) van de Regeling.

5. RIO- en ISCED-indeling

De aanvrager wil de voorgenomen opleiding in het RIO-onderdeel 'Gezondheidszorg' indelen. Dit voorstel sluit in de ogen van de commissie aan op de inhoud van de voorgenomen opleiding en de indeling van verwante bestaande opleidingen. De commissie adviseert u daarom met deze indeling in te stemmen.

De aanvrager heeft niet aangegeven in welke ISCED-rubriek zij de voorgenomen opleiding wil laten opnemen. De commissie adviseert u de opleiding op te nemen in de ISCED-rubriek 'creatieve therapie' (31303), gezien de inhoud van de opleiding en de indeling van het verwante opleidingsaanbod.

6. Afstemming en zienswijzen

De onderhavige aanvraag is door de aanvrager bij de commissie aangekondigd. De commissie heeft deze aankondiging op 30 maart jongstleden onder kenmerk A24-003 gepubliceerd op haar website.

De aanvrager geeft aan op 12 januari 2024 afstemming te hebben gezocht met de aanbieders van de bestaande hbo bachelors in het landelijk overleg opleidingen Vaktherapie. De aanvrager heeft een verslag van deze bijeenkomst als bijlage bij het dossier toegevoegd. Alle betrokkenen hebben blijkens dit verslag ingestemd met de komst van de beoogde opleiding.

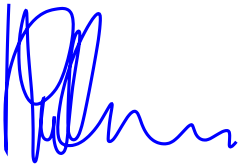
Vanaf 15 maart 2024 is op de website van de commissie kennisgegeven van het voornemen van de Christelijke Hogeschool Ede om de nieuwe hbo bachelor Speltherapie als bekostigde opleiding te verzorgen in de gemeente Ede. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs en andere belanghebbenden de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Conclusie

Gelet op het voorgaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om *positief* te besluiten op het voorliggende verzoek en deze toestemming met toepassing van artikel 6.2 lid 3, van de WHW te beperken tot de tot de deeltijdvariant.

De commissie adviseert u daarnaast om deze opleiding in het RIO in te delen in het onderdeel 'Gezondheidszorg'. Verder adviseert de commissie om de opleiding te laten registreren in de ISCED-rubriek 'creatieve therapie (31303)'.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage 1: afbakening verwant aanbod (Bron: DUO, peildatum 1 oktober)

Opleiding	Instelling	'19-'20		'20-'21		'21-'22		'22-'23		'23-'24	
		VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT
B Vaktherapie (34644)	Hogeschool Leiden (21RI), Leiden	79		116		68		98		94	
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort	49	29	60	30	71	26	67	14	79	31
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen	147		232		177		207		224	44
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	71		89		104		72		85	
	Zuyd Hogeschool (25JX), Heerlen	37		55		55		42		45	
B Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie (34585)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	134	32	135	40	129	68	126	31	137	28
B Muziektherapie (39206)	ArtEZ (27NF), Enschede	17		19		18		23		13	
Totaal Eerstejaarsinstroom		534	61	706	70	622	94	635	45	677	103

Bijlage 2: tabellen arbeidsmarktprognoses (Bron: ROA, AIS)

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Indicator	Typering
Bachelor - psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	700	1	0,2		laag
Bachelor - psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2028	7100	11	1,7		laag
Bachelor - psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2028	7800	12	1,9		laag
Bachelor - psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2028	34700	52	7,3		erg hoog
Bachelor - psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2028				1,3	geen
Bachelor - psychologie, sociale en maatschappijwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028				1,3	slecht